باسمه‌تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم‌انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۱۹**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۷۵ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱	**درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.** الف) انسان‌ها مجریان نظم هستند و نمی‌توانند نظم‌اجتماعی را تغییر دهند یا از مشکلاتِ احتمالیِ ساختارهای اجتماعی بکاهند. ب) با مطالعهٔ فرهنگ‌ها از منظر غرب و شرق، معنای پدیده‌های اجتماعی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت می‌کنیم. پ) جامعه‌شناسی انتقادی، عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حل‌هایی تجویز می‌کند. ت) فقه اسلامی با به‌رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی و زبانی، آن‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری اُمت اسلامی تبدیل کرد.	۱
۲	**کلمهٔ مناسب را از کمانک انتخاب کنید.** الف) رویکرد **(تبیینی– تفسیری)** بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد. ب) امروزه قدرت **(تنبیهی– تشویقی)** عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست و از طریق قانون اعمال می‌شود. پ) اندیشمندان اجتماعی که رویکرد **(لیبرالی–کمونیستی)** دارند، خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند. ت) عقل **(نظری–عملی)** می‌فهمد که هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از شجاعت و عدالت، رویِ سعادت را نخواهد دید.	۱
۳	**گزینهٔ درست را انتخاب کنید و شمارهٔ آن را در پاسخ‌برگ بنویسید.** **الف) علوم انسانی دربارهٔ کدام پدیده‌ها بحث می‌کند؟** ۱- پدیده‌های مستقل از اهداف انسان‌ها ۲- فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها ۳- پدیده‌های مستقل از ارادهٔ انسان‌ها ۴- کنش‌های انسان و پیامدهای آن **ب) تفاوت‌های افراد در قد، رنگ پوست و تحصیلات، به ترتیب چه نوع تفاوتی هستند؟** ۱- تفاوت اسمی، تفاوت اسمی، نابرابری اجتماعی ۲- تفاوت اسمی، نابرابری اجتماعی، نابرابری اجتماعی ۳- نابرابری طبیعی، تفاوت اسمی، نابرابری اجتماعی ۴- نابرابری طبیعی، نابرابری طبیعی، نابرابری اجتماعی **پ) کدام گزینه نشان‌دهندهٔ منزلت علم در جهان اسلام نیست؟** ۱- انسان به سبب علم، خلیفهٔ خداوند در زمین شده‌است. ۲- مسلمانان از یادگیری هیچ علمی منع نشده‌اند. ۳- علم علت برتری انسان بر فرشتگان معرفی شده‌است. ۴- علم از مهم‌ترین ارزش‌ها و هدفِ آفرینش است. **ت) رویکرد تبیینی صرفاً کدام‌یک از کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام را دارد؟** ۱- شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی ۲- سخن گفتن از جامعهٔ آرمانی ۳- داوری دربارهٔ ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف ۴- شناسایی راه‌های برون‌رفت از وضع موجود	۲
۴	**هر تعریف در ستون سمت راست، دربارهٔ کدام نوع جامعه از نظر فارابی است؟ (یک مورد اضافی است.)**	۱

تعریف‌ها	مدینه‌ها
الف) جامعه‌ای که بر محور علم سازمان‌یافته و علم را به علوم تجربی، محدود نمی‌داند.	۱) مدینهٔ ضالّه
ب) جامعه‌ای که مردمِ آن علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند.	۲) مدینهٔ جاهله
پ) جوامعی که در آن‌ها علوم عقلی وجود ندارد اما علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد.	۳) مدینهٔ فاسقه
ت) جامعه‌ای که آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی را آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌کند.	۴) مدینهٔ ضروریه
	۵) مدینهٔ فاضله

باسمه‌تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم‌انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۱۹**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۷۵ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۵	**جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.** الف) کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی و مذهبی، دچار ..... می‌شوند. ب) از نظر ماکس وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند عقاید و ارزش‌های یک گروه سیاسی را بفهمد و ..... کند. پ) جامعه‌شناسی انتقادی به نقد ..... در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازد. ت) در اواخر قرن بیستم، ..... به جای قشربندی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.	۲
۶	**به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.** الف) همهٔ کاربران و سخنگویان زبان فارسی، دربارهٔ این پدیدهٔ اجتماعی چه دانشی دارند؟ ب) توجه جامعه‌شناسان به کدام پدیدهٔ اجتماعی، مسیر را برای عبور از رویکرد تبیینی هموار ساخت؟ پ) چه عاملی از پدیده‌های «شهادت‌طلبی» و «فداکردن جان برای وطن» دو پدیدهٔ مختلف می‌سازد؟ ت) تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها در یکی از دو چهرهٔ سیاست هویت، چه پیامدی دارد؟	۲
۷	**هر عبارت، تعریف کدام مفهوم در جامعه‌شناسی است؟** الف) یک ساختار اجتماعی پویا که می‌تواند در خود و محیط تغییر ایجاد کند: ب) جمع کسانی که منافع، ارزش‌ها یا برداشت‌های مشترکی دارند:	۱
۸	**هر عبارت، نظر کدام رویکرد اصلی در جامعه‌شناسی است؟** الف) داوری دربارهٔ ارزش‌ها، خارج از قلمرو علوم اجتماعی و غیر علمی است: ب) داوری دربارهٔ ارزش‌ها بیرون از دایرهٔ علم، سرنوشت ارزش‌ها را به مناسبات قدرت و ثروت می‌سپارد:	۱
۹	**جهان متجدد و جهان اسلام بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند. جهان متجدد فقط علوم تجربی را علم می‌داند. سرایت این رویکرد به جامعهٔ ما که دانش علمی را به علم تجربی محدود نمی‌بیند، در ذخیرهٔ دانشی ما تعارض‌هایی پدید آورده‌است.** الف) جهان اسلام علاوه بر دانش تجربی، کدام دانش‌ها را به عنوان دانش علمی معتبر می‌داند؟ ب) کشور ما برای حل این تعارض در ذخیرهٔ دانشی، کدام ایدهٔ جدید را طرح کرده‌است؟	۱
۱۰	**جامعه شناسان تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیدهٔ طبیعی پیچیده می‌دانند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمّی می‌بینند. آن‌ها گمان می‌کنند که همهٔ جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.** الف) از نظر جامعه شناسان تبیینی، به چه دلیل برخی جوامع پیشرفته‌ترند؟ ب) این واقعیت که «انسان‌ها می‌توانند جوامع گوناگونی را پدیدآورند» نادرستی کدام بخش این دیدگاه را نشان می‌دهد؟	۱
۱۱	**داوری دربارهٔ فناوری، شناخت قوانین طبیعت، رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت، نشان دادن شیوهٔ صحیح استفاده از علوم‌طبیعی، از فواید علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی هستند.** این فواید را در دو دسته، طبقه‌بندی کنید. **فواید علوم طبیعی** — الف: ..... و ..... **فواید علوم انسانی و اجتماعی** — ب: ..... و	۱

باسمه‌تعالی

سؤالات آزمون هماهنگ کشوری درس: **جامعه‌شناسی(۳)**	پایه: **دوازدهم**	رشته: **ادبیات و علوم‌انسانی**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۱۹**
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: **۷۵ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**	نام و نام‌خانوادگی:
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج از کشور) – شهریور ۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ‌برگ دارد)	نمره
۱۲	**با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.** **سیاست دو بعُد اصلی دارد. یک بعُد آن تدبیر امور است که امروزه به قانون کاهش یافته و بُعد دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت است؛ پس سیاست هم قانون است و هم قدرت. ولی در گذشته، قدرت، مسئلهٔ اصلی سیاست نبوده بلکه ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شده است. در مقابل، در قرون اخیر و عمدتاً در اندیشه و عمل جهان مدرن، قدرت به مسئلهٔ اصلی سیاست تبدیل شده است و برخی همهٔ سیاست یا بخش عمدهٔ آن را سازوکار کسب، حفظ و افزایش قدرت می‌دانند. در این نگاه، سیاست دیگر با آرمان‌های سعادت و فضیلت، داوری نمی‌شود.** الف) در گذشته، قدرتمندان ناگزیر از توجه بیشتر به کدام بُعد سیاست بودند؟ ب) سیاست در جهان مدرن با کدام آرمان‌ها ارزیابی می‌شود؟ (دو مورد نام ببرید.)	۱.۵
۱۳	**با توجه به متن، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.** **فقه شیعه جامعه‌ای را مطلوب می‌داند که روابط و ساختارهای آن با مشارکت مردم، عادلانه باشد؛ حاکمان و کارگزاران جامعه نیز عالم و عادل باشند. میرزای نائینی در آغاز قرن بیستم، معتقد بود که ما می‌توانیم یکی از ویژگی‌های چنین جامعه‌ای را محقق کنیم. این جامعه گرچه نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم نیست، ولی بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار است. در پایان قرن بیستم، امام خمینی (قدس سرّه) در ادامهٔ تلاش برای تشکیل جامعهٔ مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می توانند، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعهٔ مطلوب را داشته باشد.** الف) از نظر میرزای نائینی بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار چه بود؟ ب) نظریهٔ فقهی امام خمینی (قدس سرّه) دربارهٔ جامعهٔ مطلوب با نظریهٔ میرزای نائینی چه تفاوتی دارد؟	۱.۵
	به سؤال‌های زیر پاسخ کامل دهید.	
۱۴	جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی را از نظر موضوع با یکدیگر مقایسه کنید.	۱
۱۵	چرا نظریه‌پردازان فمینیست، آفریقایی‌تبار و آمریکایی بومی، علوم‌اجتماعی را دانشی جهان‌شمول نمی‌دانستند؟	۱
۱۶	علم مدنی فارابی با علم عمران ابن خلدون چه تفاوتی دارد؟ (یک تفاوت بنویسید.)	۱
	موفق و پیروز باشید. جمع نمره	۲۰

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون هماهنگ کشوری درس: **جامعه‌شناسی (۳)**	پایه: **دوازدهم**		تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۱۹**
رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۷۵ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج ازکشور) – شهریور۱۴۰۵**			مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱	الف) نادرست **یا** غلط (صفحهٔ ۳۵) ب) نادرست **یا** غلط (صفحهٔ ۶۴) پ) درست **یا** صحیح (صفحهٔ ۷۷) ت) درست **یا** صحیح (صفحهٔ ۱۰۷) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۲	الف) تبیینی (صفحهٔ ۳۷) ب) تنبیهی (صفحهٔ ۵۹) پ) کمونیستی (صفحهٔ ۷۴) ت) عملی (صفحهٔ ۱۱۴) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۳	الف) گزینهٔ ۴: کنش‌های انسان و پیامدهای آن (صفحهٔ ۱۱) ب) گزینهٔ ۳: نابرابری طبیعی، تفاوت اسمی، نابرابری اجتماعی. (صفحهٔ ۷۰) پ) گزینهٔ ۲: مسلمانان از یادگیری هیچ علمی منع نشده‌اند. (صفحهٔ ۹۴) ت) گزینهٔ ۱: شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی. (صفحهٔ ۱۱۳) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۴	الف) ۵: مدینهٔ فاضله ب) ۳: مدینهٔ فاسقه پ) ۲: مدینهٔ جاهله ت) ۱: مدینهٔ ضالّه (صفحهٔ ۹۸) (هر مورد ۰/۲۵ نمره)	۱
۵	الف) اخلاق‌گریزی (صفحهٔ ۳۸) ب) توصیف (صفحهٔ ۴۸) پ) سلطه **یا** سرکوب (صفحهٔ ۷۹) ت) هویت (صفحهٔ ۸۵) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۶	الف) دانش عمومی **یا** عمومی (صفحهٔ ۵) ب) کنش اجتماعی **یا** کنش **یا** معنا (صفحهٔ ۴۰) پ) معانی متفاوت **یا** تفاوت در معنا **یا** معنا (صفحهٔ ۴۶) ت) چندپارگیِ سیاسی و فرهنگیِ درون جوامع یا چندپارگی (صفحهٔ ۸۷) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۲
۷	الف) نظام اجتماعی (صفحهٔ ۲۴) ب) سازمان (صفحهٔ ۶۰) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۸	الف)تبیینی (صفحهٔ ۷۶) ب) انتقادی (صفحهٔ ۸۹) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱
۹	الف) عقلانی (۰/۲۵ نمره) و وحیانی (۰/۲۵ نمره) ب) علوم انسانی و اجتماعی بومی **یا** علوم انسانی و اجتماعی اسلامی و ایرانی (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۷)	۱
۱۰	الف) برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند. **یا** در رفع نیازهای خود تواناترند. (ذکر یک مورد کافی‌است.) (۰/۵ نمره) ب) همهٔ جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند. **یا** همهٔ جوامع از جوامع ساده به پیچیده تبدیل می‌شوند. **یا** تفاوت میان جوامع تنها تفاوت کمّی است. (ذکر یک مورد کافی‌است.) (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۳۰)	۱
۱۱	الف)شناخت قوانین طبیعت (۰/۲۵ نمره) و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی (۰/۲۵ نمره) ب) داوری دربارهٔ فناوری (۰/۲۵ نمره) و نشان دادن شیوهٔ صحیح استفاده از علوم طبیعی (۰/۲۵ نمره) (صفحات ۱۳ و ۱۵)	۱
۱۲	الف) تدبیر امور **یا** قانون (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۵۶) ب) پیروزی، موفقیت، تسلط (صفحهٔ ۵۷) (ذکر دو مورد کافی‌است.) (هر مورد ۰/۵ نمره)	۱/۵

باسمه تعالی

راهنمای نمره‌گذاری آزمون هماهنگ کشوری درس: **جامعه‌شناسی (۳)**	پایه: **دوازدهم**	تاریخ آزمون: **۱۴۰۵/۰۶/۱۹**	
رشته: **ادبیات و علوم انسانی**	تعداد صفحه: **۲**	مدت آزمون: **۷۵ دقیقه**	ساعت شروع: **۷:۳۰ به وقت تهران**
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه‌دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد **(صبح داخل و خارج ازکشور) – شهریور۱۴۰۵**		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای نمره‌گذاری	نمره
۱۳	الف) مشروطه (۰/۵ نمره) ب) از نظر امام خمینی (قس سرّه) مردم می‌توانند جامعه‌ای را ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد (۰/۵ نمره) ولی میرزای نائینی در شرایط آن روز جامعهٔ خود معتقد بود که ما می‌توانیم یکی از ویژگی‌های جامعهٔ مطلوب را محقق کنیم. (۰/۵ نمره) **یا** از نظر امام خمینی (قس سرّه) مردم می‌توانند جامعه‌ای را ایجاد کنند که حاکمان و کارگزاران آن، عالم و عادل باشند (۰/۵ نمره) ولی میرزای نائینی معتقد بود که ما نمی‌توانیم آن ویژگی جامعهٔ مطلوب را که مستلزم تغییر نظام پادشاهی است، تحقق ببخشیم. (۰/۵ نمره) **یا** از نظر امام خمینی (قس سرّه) مردم می‌توانند جامعه‌ای را ایجاد کنند که علاوه بر عادلانه بودن روابط و ساختارها، حاکمان و کارگزاران آن نیزعالم و عادل باشند (۰/۵ نمره) ولی میرزای نائینی نائینی در شرایط آن روز جامعهٔ خود معتقد بود که ما می‌توانیم جامعه‌ای را ایجاد کنیم که روابط و ساختارهای آن عادلانه باشد. (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۱۰۹) (ذکر یک مورد کافی‌است.)	۱/۵
۱۴	موضوع جامعه‌شناسی تفسیری کنش‌های اجتماعی و معنای آن است. (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۵۱) موضوع جامعه‌شناسی انتقادی کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن است. (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۸۰) **یا** جامعه‌شناسی تفسیری کنش‌های اجتماعی را با توجه به معنای آن (۰/۵ نمره) و جامعه‌شناسی انتقادی کنش‌های اجتماعی را با توجه به پیامدهای آن مطالعه می‌کند. (۰/۵ نمره) (صفحات ۵۱ و ۸۰)	۱
۱۵	این گروه‌ها می گویند: علوم اجتماعی روایت آن چیزی بود که مردان سفیدپوست اروپایی می‌پنداشتند (۰/۵ نمره) و هویت زنان، رنگین‌پوستان و غیراروپائیان را نادیده می‌گرفت. (۰/۵ نمره) (صفحهٔ ۹۰)	۱
۱۶	فارابی با استدلال عقلی (۰/۵ نمره) جوامع را به انواعی تقسیم کرد اما ابن خلدون در مطالعات خود به روش عقلی توجه چندانی نداشت. (۰/۵ نمره) **یا** فارابی بیشتر از روش عقلی (۰/۵ نمره) و ابن خلدون بیشتر از روش حسی و تجربی (۰/۵ نمره) استفاده می‌کرد. **یا** فارابی از جامعهٔ آرمانی سخن گفت (۰/۵ نمره) اما ابن خلدون از جامعهٔ آرمانی سخنی نگفت. (۰/۵ نمره) **یا** رویکرد فارابی انتقادی است (۰/۵ نمره) اما رویکرد ابن خلدون محافظه‌کارانه است. (۰/۵ نمره) (صفحات ۹۷-۹۸ -۱۰۰) (ذکر یک تفاوت کافی است.)	۱
	جمع نمره	۲۰

همکاران گرامی، با سلام و احترام و عرض خدا قوت.

خواهشمند است جهت رعایت عدالت آموزشی، برگه‌های دانش‌آموزان صرفاً بر اساس این راهنما، نمره‌گذاری شوند.

با سپاس از همکاری شما